

דברות קודש

שנאמרו ע"י
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דברות קודש ראש חודש תמוז
תשע"ט

יו"ל ע"י
מכון להוצאת הדא"ח
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
שע"י חסידי קאסוב
פרשת שלח תש"פ לפ"ק

- אחים יקרים אחים לדעה -

הננו בזה בקריאה של חיבה לכל קוראינו ואנ"ש היקרים שיחי' שהיות ומלאכת הכתיבה, העריכה, וסידור הגליונות, שיהיו באופן נאה ויאה ומכובד עולים ממון הרבה, וכדי להוציא את הגליון אנו צריכים את עזרת הציבור החפץ ורוצה בקיומו

אנו פנים לעזרת הציבור הושיטו ידכם והרימו את נדבת לבכם לתרום מתנה יפה ונכבדת

וההזדמנות נאותה לתרום לעילוי נשמת יקירכם אשר בוודאי תהא

לטובת נשמתם זכות הפצת דברי תורה האלו

וגם בעת שמחתכם תבוא הברכה לכם ולביתכם

והנצחתם תונצחו בתוך הקונטרסים לפרסם עושי מצוה

ובכן אלו הרוצים בהנצחה או החפצים לתרום עקב שמחה וכן מי ברצונם לתרום לעילוי נשמת

יפנו לר' מאיר גאדינגער הי"ו במס' 917-686-5892

או להתקשר ע"ד אימייל ל **toraskosov@gmail.com**

וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

לשמוע דרשות, ושיעורים שונים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וכן למודעות ומאורעות שונות בקרב קהילתינו הק'

יש להתקשר לקו "קול קאסוב"

במס' 972-72-370-1810 או במס' 718-682-2004 ישראל 972-72-370-1810

כל הזכויות שמורות

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל **toraskosov@gmail.com**

להשיג הגליון בירושלים יש לפנות למס' 0533 176847

נערך ונסדר ע"י:

ברכת מזל טוב

מעומק הלב הננו בזה לברך
את כבוד ידידינו היקר שביקרים, איש האשכולות מאד נעלה
הבחור החשוב ירא ושלם המופלא ומופלג בתוי"ש והלך
בעומקה, המופלג בהפלגת חכמים ונבונים ומעוטר בכל
המעלות ובעל מידות תרומיות ומוזהבות
לעילא מן כל ברכתא ושירתא

המסור בלב ונפש לביסוס מכונינו במסירות נאמנה ונפלאה
ויומם ולילה לא ישבותי להתרים נדיבים בעם עבורינו

הבה"ח **יוסף דוד טעמפלער** ני"ו

לרגל אירוסיו בשעטומ"צ

עב"ג בת הרה"ג ר' ישראל שארר שליט"א

והברכה אחת הוא לכבוד
אביו הדגול והנעלה הרב החסיד המפואר
מפארי וחושי אנ"ש

מגדולי תומכי מכונינו במדה גדושה ובכל עת ועונה

הרה"ג ר' **יו"ט ליפמאן** שליט"א

ויה"ר מלפני אבינו שבשמים שזכות מעשיו הטובים יעמוד לו
לבנות בית נאמן בישראל ולהתברך בכל מילי דמיטב, ויזכה להמשיך
בעבודתו בקודש לאורך ימים ושנים מתוך בריאות גופא ונהורא
מעליא, ויזכה לרוות רב נחת דקדושה מתוך שמחה והרחבת הדעת,
עושר ואושר, ואך טוב וחסד יהיה מנת חלקו כל ימי חייו

המברכים מעומק הלב
הנהלת המכון

פרנס הגליון

ידידינו היקר מאד נעלה העומד תמיד לימינינו
האברך החשוב והמפואר איש האשכולות העושה גדולות
המופלא באורייתא ועוסק בה תדירא
המעוטר בכל המעלות ובעל מידות תרומיות ומוזהבות,
טוב לב ומרבה להטיב לאחרים בעל עת ועונה
המסור בלב ונפש לכל עניני קהילתינו הק'
והעומד תמיד לימין מכונינו בסכומים הגונים

מו"ה **יוסף גרין** ני"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו
בהולדת בתו למז"ט

אשרי לו שחלקו בנעימים בקודש גורלו, יתברך משמי
מעל וישלם ה' פעלו, ויזכה לרוות ממנה רב נחת דקדושה
ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח מתוך עושר ואושר שמחה
והרחבת הדעת, תורה וגדולה יהיה אצלו משולבות,
עם שפע קודש מרוכב ערבות, אליו יהיו פתוחות שפע
הצינורות, באורך ימים ושנות חיים מאושרות

המברכים מעומק הלב
מכון שפ"ה ברורה

תוכן הענינים

דברות קודש - ראש חודש תמוז

הקנאה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם ✦ ראש חודש חידוש הירח - חידוש המלכות ✦ ענין מילוי פגימת הלבנה ✦ מדרגת וויתור יהונתן לדוד ✦ שכינתא בגלותא ✦ ענין מסירות נפשו של רבי עקיבא המכונה ה'קרח' הזה ✦ תאוות הניצחון במשנת רבי עקיבא ✦ ביאור סיבת בריאת האדם ✦ הניסיונות של קרח ורבי עקיבא ✦ ענין ראש חודש ביטול מוחלט להנהגת הבורא

ברכת מזל טוב

מעומק הלב הננו בזה לברך את כבוד ידידינו היקר שביקרים, איש האשכולות מאד נעלה, האברך החשוב והמהולל בתשבחות, מלא מדע וחכמה בידיעה נפלאה בחדרי החסידות, מעוטר בכל המעלות ומסור למען הזולת במדות מפליאות, עט סופר מהיר בספרא וסייפא, ידיו רב לו בהוצאת ספרים חשובים ורבים, לעילא מן כל ברכתא ושירתא

הרב יואל שפיטצער שליט"א

בעל דפוס "ישר גראפיקס"

המסור בלב ונפש למענינו ומפליא פלאות לעשות מלאכת אומן בעריכת

ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וגם לרבות גליוני 'דברות קודש' שיו"ל ברוב פאר והדר כראוי להני דא"ח

דברי תורתו של מרן שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למז"ט

אשרי לו אשר בקודש גורלו להתעסק בקדשים להעשיר את בני ישראל בספרים חשובים ונכבדים, יתברך משמי מעל וישלם ה' פעלו שיזכה לרוות ממנה ומכל יוצ"ח שיח'י רב נחת דקדושה ויזכה להמשיך בעבודתו עבודת הקודש עוד רבות בשנים מתוך עושר ואושר שמחה והרחבת הדעת, תורה וגדולה יהיה אצלו משולכות, עם שפע קודש מרוכב ערבות, אליו יהיו פתוחות שפע הצינורות, באורך ימים ושנות חיים מאושרות

המודים ומברכים מעומק הלב

הנהלת המכון

דברות קודש - ראש חודש תמוז

שנאמרו אצל שולה"ט ראש חודש תמוז תשע"ט

לגודל השגתו, וכן הוא בכל טענותיו שהיה בהם ענינים גדולים ונשגבים כמבואר כ"ז בכתבי אר"י ז"ל (ואכהמ"ל).

אך לגודל מדרגותיו וכוונותיו של קרח, עמדה לו לרועץ מידת קנאתו, כי לא היה יכול להשלים עם העובדה, שאליצפן בן עוזיאל יתמנה לנשיא משפחות הקהתי, בזמן שקרח הכיר וידע את גודל מעלת נשמתו, ולפי השגתו היה נראה לו, כי הוא האיש המתאים לקבל משרה נכבדה זו, ולא בן דודו. אך, עד כמה שתגדל מעלתו והשגתו של איש, הרי שבלי מידת הענווה ושפלות הרוח הוא מתייצב ח"ו על דרך לא טוב, וכפי שקרה באחריתו של קרח.

ראש חודש חידוש הירח - חידוש המלכות

ודבר קנאתו זו, הלא היא ממש בדומה לקנאת הירח את השמש, בטענתה 'אין שני מלכים

עומדים' אנו ביום ראש חודש שחל להיות בפרשת קרח. וידוע שלמעשה קרח יש קשר בל ינותק עם ענין ראש חודש, וכפי דאיתא בחז"ל^א דבכל ראש חודש מזדמנים קרח ועדתו על שפת הבור בו נבלעו, ומכריזים 'משה אמת ותורתו אמת, והם בדאים'.

ומה גם, דאיתא בספה"ק מאיר נתיבים (להרה"ק רבי מאיר מרגליות זי"ע מגדולי תלמידי הבעש"ט ז"ל), שמעשה קרח היה בראש חודש. ויש להסביר הרובד הפנימי בקשר העמוק שבין שני עניינים אלו.

הקנאה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם

ומובא בספה"ק, דכוונותיו של קרח היו גדולים ועצומים, וכדאיתא בספה"ק^ב שבזה שקרח עטף עצמו בטלית שכולה תכלת, כוונתו היתה בזה להעלות ולרומם את מידת המלכות המרומזת בתכלת, ורצה להמשיך בזה עניינים ותיקונים גדולים

א. מסכת בבא בתרא ע"ד. ועיי"ש ברשב"ם.

ב. עי' ספה"ק מגיד מישרים למרן הבית יוסף ז"ל, פרשת קרח. ועוד.

כי אין מלך בלא עם, ובלי מקבלים
אין ניכר המלכות.

וממילא מבואר בספרים הקדושים
דכשנתמעטה הלבנה

נתמעטה המלכות ונעשה העלם גדול,
כי באמת היה ראוי להיות אור
הלבנה כאור החמה כאשר יהיה
באמת לעת"ל שיהיה המלכות גלוי
וניכר ויתגלה אורה והיא תאיר כאור
החמה, ויהיה יחוד שלם בין קוב"ה
והשכינה הק' – מדת המלכות. אבל
עכשיו קודם תיקון הלבנה [מדת
המלכות כנ"ל] יש הסתרה גדולה
בעולם ואין ניכר כ"כ גילוי אור ה'
בכל הבריאה.

ובבל ראש חודש נעשה תיקון
למיעוט הירח וכמו שאמרו

חז"ל ששעיר של ראש חודש בא
לכפרה על מיעוט הירח כדאמרו
בחולין"אמר הקב"ה הביאו כפרה
עלי שמיעטתי את הירח והיינו
דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה
שעיר של ראש חדש שנאמר בו
לה', אמר הקב"ה שעיר זה יהא
כפרה על שמיעטתי את הירח".

דהיינו שבכל ר"ח נעשה כפרה על
ענין זה של מיעוט הירח, והכפרה
הוא שנעשה תיקון למיעוט הירח
שמתחדש והאור המאיר דרכו הוא
בבחינה מה מעין האור שהיה קודם

משתמשים בכתר אחד', ותיקון ראש
חודש הוא, למלאות פגימת הלבנה
שקטרגה טענתה הנזכרת על החמה,
וכמו שיבואר.

דהנה ידוע מה שאמרו חז"ל
שמתחילה בעת בריאת
העולם היו השמש והירח שווים
בגדלם ולא היה ניכר הבדל ביניהם
ואורם היה שוה, ורק לאחר טענת
הלבנה נתמעטה היא כדאיתא בחולין'
ויעש א-להים את שני המאורות
הגדולים וכתוב את המאור הגדול ואת
המאור הקטן, אמרה ירח לפני הקב"ה
רבש"ע אפשר לשני מלכים שישתמשו
בכתר אחד, אמר לה לכי ומעטי את
עצמך וכו'".

והנה ידוע שהלבנה מורה על מדת
המלכות שאין לה משלה כלום,
והאור שאנו רואים שיש לה, היא רק
אור שמקבלת מהחמה ומביאה לידי
גילוי, כי בלילה אור השמש נעלם
ונסתר ואור השמש בא לידי גילוי רק
על ידי הירח.

וזה ג"כ ענין מדת המלכות, היות וכל
ענינה ומהותה של מדת המלכות
הוא רק לגלות מלכותו ית' בתחתונים,
וזה נעשה רק ע"י המקבלים שהם
מביאים לידי גילוי אור מלכותו יתב',

ג. ס: ובגמ' שבועות ועוד במדרשים.

דברות קודש - ראש חודש תמוז

ג

יכולים שני מלכים להיות משתמשים בכתר אחד, וזה אינו צריך להפריע לאף אחד, כי כשהאדם מבטל עצמו כליל לרצון הבורא יתברך, הוא עושה את המוטל עליו ברצון ובשמחה, מבלי לחשוב חשבונות מדומות של כבוד וגאווה וכדומה.

וביתר עומק, ע"פ מה שביארנו במק"א דבעת שכל הנבראים בטלים ומתאחדים לגמרי בשורשם באור א"ס ב"ה לא שייך קנאת הלבנה, וכלל לא שייך ענין חילוקי מדריגות וחילוקי מעלות בין הנבראים, היות וכולם מתאחדים במקור אחד מקור מחצבם, ורק בעלמא דפירודא שאין הכל דבקים לגמרי ביחודא עילאה, ויש פירוד כביכול בין הבורא לברואיו, שייך קנאה ותחרות ותחושה של פרטיות לכל חלק מהבריאה לעצמה.

ובאמת זהו כל ענין של תחיית המתים לעתיד לבוא, דהנה מבואר¹, שבשורשם העליון אין חילוק בין הנשמה והגוף ששניהם מאור א"ס באים, וכשם שהנשמה הוא ממקור עליון גבוה מעל גבוה מתחת כסא כבודו, גם הגוף שורשו הוא ממקום

המיעוט דהיינו שהמלכות מתגלה ומתעלה בכל ר"ח, ונעשה מעין התיקון שעתיד להיות², ולעתיד לבוא יתוקן הדבר בשלימות שיהיה אור הלבנה אור החמה.

ובזה ביאר האר"י ז"ל ענין אמירת 'כתר' בתפילת מוסף לראש חודש, כי ביום זה ישנה עליה גדולה לשכינה הקדושה [מדת המלכות] באופן נעלה ומרומם, מעין הייחוד השלם שיהיה לעתיד.

ענין מילוי פגימת הלבנה

ולעתיד לבוא תתמלא פגימתה של לבנה בשלימותה, ואור הלבנה יהיה כאור החמה, כי ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, ושוב לא תעלה קנאת איש מרעהו, כי אז יכירו וידעו כל באי עולם, כי בורא אחד לכולם, והוא ברצונו ובחכמתו גוזר וקובע לכל נברא ונברא מעמדו ותפקידו עלי תבל, ועצם ידיעה זו בכוחה לבטל כליל כל קנאה ותחרות מאחד על חברו.

ואכן עניינו של ראש חודש הוא סוד הביטול להקדוש ברוך הוא, להבין ולהשכיל כי ברצונו יתברך

ה. עיין שער הכונות, ענין ראש חודש.

ו. שם.

ז. עיין בספה"ק תפארת החנוכי להרה"ק מ'ראדזין זצ"ל, פרשת תולדות, ד"ה הדודאים נתנו ריח, מיוסד על דברי הזוה"ק לך לך, פח: ועוד רבות.

הנבראים ליוצרם ובוראם אז יש חילוק בין הנשמה לגוף כי הנשמה היא קרוב יותר לשורשה והוא חלק אלוך ממעל והגוף רחוק ממקורה, אבל כאשר יהיה גילוי של השתוות של הנבראים עם יוצרם אין חילוק בין הגוף לנשמה וממילא יהיה תחית המתים.

ובזה פירשנו ג"כ מה שניבא הנביא ישעיהו' בגדלות ימי המשיח, 'יציא חטר מגזע ישי וגו', וגר זאב עם כבש, ונמר עם גדי ירבץ, ועגל וכפיר ומריא יחדו, ונער קטן נהג במ, ופרה ודב תרעניה יחדו ירבצו ילדיהן, ואריה כבקר יאכל תבן וכו', דהנה כל הענין שהזאב יטרוף את הכבש ואריה ידרוס בקר וכו' גם הוא בא מזה שאין השתוות ביניהם ואחד יחשוב את עצמו כגדול מהאחר מכח היותו גבור יותר וכדו', אבל כ"ז שייך רק כשאורו הגדול של הבורא אינו מאיר בבהירות גדולה כ"כ עד ששייך להיות חילוקי מעלות בין הנבראים, אבל לעת"ל שלילה כיום יאיר וכולם יראו ויבינו שכל הבריאה מקרני ראמים ועד ביצי כינים כולם הם חלק אלוקי ממעל ושורשם של כל הבריות הוא למעלה בשורש

גבוה מעל גבוה" ולמעלה בשורשם הם מאוחדים ביחוד גמור תמידי, ורק כשהם יורדים למטה לזה העולם הם נפרדים אחד מהשני, והגוף משתלשל ויורד למטה הרבה מדרגות מאד לעומת מה שהנשמה יורדת. וכלשון ה'תפארת החנוכי"ט "וזה ענין הנשמה והגוף שהם בשרשם משורש אבא ואמא, אכן אחר ירידתן לעולם הם נפרדים, שבשורש גם הגוף ממקור עליון ורק שהוא בהסתר אור, ואחר שירד נראים כנפרדים".

אבל לעת"ל כשהזיווג למעלה בין קוב"ה ושכינתיה יהיה בשלימות יהיה אור ובהירות גדולה, וכל הנבראים יכירו וידעו ש'אפס זולתו' ויהיה ההשתוות בין כל הנבראים ע"י שיכירו וידעו כולם בבהירות נפלאה שהכל כלולים בו ית' כנ"ל, וממילא גם אין חילוק בין הגוף לנשמה ואינן נפרדים עוד ויהיה אחדות פשוטה בין הנשמה להגוף, דהיינו שעומק ענין של תחית המתים הוא השתוות בין הנשמה להגוף וכל זה מצד שורש ההשתוות של כל הנבראים ליוצרם, דרק כל זמן שאנו בגלות ובתפיסתנו נראה שיש חילוק בין

ח. וכמו שמצינו שקודם חטא עץ הדעת היה הגוף מזוכך ומאיר כהנשמה, בבחינת כתנות 'אור' כידוע.

ט. שם.

י. ישעי' יא, ו.

והנה מצינו כשהספיד דוד המלך את יהונתן, קונן ואמר (שמואל ב, א, כ"ו) צר לי עליך אחי יהונתן נעמת לי מאד, 'נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים'. והרמ"ע מ'פאנו ז"ל"א מסביר הדברים שהוא מורה על אהבת רחל לאחותה לאה שמסרה לה הסימנים בכדי שלא תכלם כשהחליף אותה לבן עמה.

וזל"ק "וכבר זכרנו כי היה יהונתן שמח וחפץ להיות לו למשנה כי אמנם נפש יהונתן נקשרה בנפש דוד כקטן נתלה בגדול הוא שרוד מקונן עליו נפלאתה אהבתך לי כי אין השכל סובל מדרך הטבע שיהיה בן המלך אוהב את עבדו עד שיושיבהו לרצונו על כסא אביו והוא יהיה לו למשנה אלא אמר דוד מאהבת נשים אמותינו זו לזו שרחל מסרה סימנין ללאה ולא נתקנאה בירך אחותה משם התחילה אהבתך לי שלא היית מקנא בי והיה זה וזה מהפלא העליון שאין בו טעם ומשביע לכל חי רצון בלא קנאה ובלא תחרות והוא אשר חפץ עשה שתושיב קטנה את הגדולה באפריון ותעשה לה שושבינות וכו'".

והענין הוא, כי לפי כללי הטבע ומנהגו של עולם, אי אפשר להבין בשכל אנושי את גודל דרגת הוותרנות של יונתן, למסור את עתיד

האחד יחיד ומיוחד אז שייך 'שזאב יגור עם כבש, ונמר עם גדי ואריה עם בקר' וכדומה.

מדרגת ויתור יהונתן לדוד

אבל האמת יורה דרכו, כי ניסיון הקנאה הוא קשה מנשוא, כי האדם המרגיש בעצמו כי ראוי הינו לתפקיד מסוים בהתאם לכישרונותיו ומעמדו וכדומה, וכבר בטוח בעצמו שבוודאי בבוא היום יעטרוהו בתפקיד הנכסף, ולפתע וללא כל סיבה הגיונית מתכבד איש שני באותה משרה מכובדת, ואילו הוא שכבר ראה את עצמו בתפקיד זה עליו להשלים עם המצב ולהכניע את עצמו ולקבל מרותו של השני, ברור הוא שהניסיון הינו גדול ועצום.

וענין זה מצינו לגבי דוד ויהונתן, שיהונתן זכה למדרגה נשגבה זו, לוותר על מעמדו ותפקידו שהיה שייך אליו באופן טבעי שיהיה הוא המלך אחר אביו, וכפוף עצמו תחת דוד להיות לו למשנה למלך, ומיזמתו ויתר על מלכותו ומסרה לדוד רעו ואוהבו, בלי שיהיה נראה שהוא הגון וראוי לתפקיד רם ונשא זה, בשל העובדה שלא היה שייך לזרע המלוכה.

יא. בספרו עשרה מאמרות, מאמר חקור דין, חלק ד פרק יז.
יב. עיי"ש עוד כל הענין באריכות נפלא.

ימי גלותנו המר, ששכינה הקדושה שכידוע היא בסוד רחל (נוק' דו"א), שרויה עמנו בתוך גלותנו, את חוליינו היא נושאת ומחוללת מפשענו בעוה"ר, ומשך כאלפיים שנה שהיא אסורה בזיקים וחובקת אשפתות אך ורק למען תהיה לנו תקומה כל עוד היותנו גולה וסורה, ואותה מידת התמסרות וותרנות בכוחות על אנושיים שהיה לה לרחל אמנו אז, היא המחזקת אותנו עכשיו, כששכינתא בגלותא, והיא מפקרת את עצמה אך ורק להנאת וטובת בניה.

ומבאן תוכחת מגולה כמה עלינו לבכות וליילל על צער וגלות השכינה הקדושה, שהיא אך למעננו, ורק בעוונותינו היא סובלת זה לה כאלפיים שנה, ואילו מצדנו אין איש שם על לב לרחם ולחמול עליה.

וזה הענין של ראש חודש, להעלות בראש מעינינו את כאב וצער השכינה, ולעורר את רגשותנו אליה, וכמה מוטל עלינו להתבונן, כי הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו, ולרוב אהבתו אותנו אינו מסתכל על צער השכינה הקדושה שרגליה יורדות מות בין החיצונים כל עת הגלות, והתעלמות קוב"ה ממצבה הדלה היא רק לטובתינו היות ורק ע"י שהשכינה שוכנת עמנו יש לנו קיום ואנו יכולים לשרוד את הגלות המר, וכשמחשבה הזאת יהיה על לבבינו תמיד יתעורר בנו עד כמה עלינו להחזיר אהבה

המלכות - שהיה שייך ע"פ פשטות לו - לדוד בלב שלם, וכפי שאנו רואים עד כמה כאב לשאול המלך הענין שעתידי מלכותו תיכון ביד מי שאינו מצאצאיו.

והדרגת ויתור זו זכה יהונתן להשיג הודות למידת הוותרנות העצומה שהיתה נטועה בקרבו מזקנתו רחל - אמו של זקנו בנימין בן יעקב, שהיא היתה המוותרת הגדולה כשמסרה את סימניה ללאה אחותה כשאביה הכניסה שלא כהוגן להינשא עם יעקב, ולפי הצדק והיושר היתה רחל יכולה לשתוק מלמסור סימניה לאחותה, אך לגודל דרגת וותרנותה התעלטה מעל רגשותיה, ומסרה הסימנים ללאה ובלבד שלא תיכלם אחותה.

ועל זה כיוון דוד בקינתו 'נפלאת אהבתך לי', שגודל אהבתו אליו הינה בגדר פלא וחידוש, ובשכל האנושי אין באפשרות להשיגו, אך לכל זה זכה יהונתן 'מאהבת נשים' היינו אהבת רחל ללאה, שגם היא ויתרה על זכייתה העצומה להינשא עם בחיר האבות, אליה התכוננה כבר שבע שנים, ורק מכח אהבתה את אחותה עשתה את מעשה גבורתה זו, ומסרה סימניה לאחותה.

שכינתא בגלותא

ומידת הותרנות שנטעה בעצמה רחל אמנו, היא שעומדת לנו בכל

דברות קודש - ראש חודש תמוז

ז

ויצאה נשמתו באחד. ומובא בספה"ק"י שרבי עקיבא היה יכול לנצח את הגוי שרצחו בכח השם 'תכ"ה' היוצא מסופי התיבות של ואהבת את הוי"ה אלוקיך (וכידוע מהאר"י ז"ל בפרע"ח שער קריאת ס"ת פ"ה, שבשם זה הרג משה את המצרי), ובאם היה מכוון ייחוד זה היה נשאר בחיים והגוי היה נרצח, וזה היתה שאלת תלמידיו לר"ע"טו "עד כאן", דהיינו מפני מה הוא מפסיק ב'אחד' ואינו ממשיך ל'ואהבת' להרוג את הרשע בשם הזה, אולם הוא בגודל צדקתו נענה להם ש"כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך אפילו נוטל את נשמתך אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו", ולא היה ממשיך ל'ואהבת' להרוג בזה את הרשע להציל את עצמו, וכמו שמסיים שם הגמ' "היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד".

ובאמת כשנתבונן במאמרי חז"ל על המעשה שהובילה ר"ע למצב הלז מצינו בזה ענין גדול מאוד של

וחמלה כמים פנים אל פנים להתעורר בצער וגלות השכינה.

ובר"ח הזמן מסוגל ביתר שאת להעלות את השכינה הקדושה מיגונה וצערה, וכפי שרימזו את שם רחל אמנו בתפילת מוסף לראש חודש בראשי התיבות ראשי חדשים לעמך נתת, כי כאמור, ביום זה יש לה עליה גדולה.

ענין מסירות נפשו של רבי עקיבא המכונה ה'קרח' הזה

ועד כמה שקרח נכשל במבחנו זה להתעלות מרגשותיו להתבטל כליל לרצון הבורא, הרי שמי שקנה שלמות בענין זה היה התנא האלוקי רבי עקיבא, שגם הוא מכונה בשם 'קרח', וכפי שמכונה ר"ע בדברי חז"ל י"ג 'חופץ מן הקרח הזה'.

כי ידוע, ששלימות מידת יחוד הבורא מצינו אצל התנא רבי עקיבא, שייחד את שמו יתברך ומסר נפשו לדבר זה מתוך שמחה של מצוה

יג. בכורות נ"ח.

יד. עיין ניצוצי שמשון להרה"ק רבי שמשון מ'אוסטרופולי ז"ל, וע"ע במקדש מלך ח"ב, קח.; ועוד.

טו. ברכות, סא.: וז"ל הגמ' שם "בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל והיה מקבל עליו עול מלכות שמים אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך אפילו נוטל את נשמתך אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד".

דברות קודש - ראש חודש תמוז

ואפשר להבין גודל זעמו וקנאתו של טורנסרופוס הרשע את רבי עקיבא, כי אם לא היה די לו בעובדה שהיה מקפח אותו תמיד בפני הקיסר, וכעת שכבר ניסה להכשילו כדי להטרידו מן העולם, הרי שלא רק שלא הצליח בזממו, אלא שנשא את אשתו, ונהפכה לו קערה על פיה.

ומבואר שמי שהוציא את רבי עקיבא להריגה היה לא אחר מאותו רשע טורנסרופוס, שבחמת זעם ובתאוות נקם מצא כעת ההזדמנות להנקם ולנצח את יריבו משכבר הימים, וכאן מצא בעל דין מקום לפרוע את חובו.

ובאופן טבעי אפשר להבין עד כמה התעוררה באותה שעה תאוות הנקמה והניצחון בלב אותו רשע, וידוע מש"כ הרמב"ם, כי תאוות זו אין למעלה ממנו ואין לך דבר מתוק מזה.

תאוות הניצחון במשנת רבי עקיבא ואילו ר"ע, שכאמור לעיל היה היכולת בידו לנצחו בכח השם תכ"ה, אלא שכשם שיש מידת ניצחון רגילה שאחד רוצה לנצח את

התגברות על תאות הנצחון והתבטלות לרצון הבורא ב"ה. כי הנה מבואר שהתנא ר"ע נשא שתי נשים, האחת היא רחל בת כלבא שבוע כידוע, והשניה היתה אשתו של טורנסרופוס הרשע שהיתה נקראת לאה (ששניהם היו בסוד שני פרצופי השכינה רחל ולאה, ואכהמ"ב).

וכמבואר^{טז} שרבי עקיבא היה כסדר מקפח ומנצח את טורנסרופוס הרשע בוויכוחיו התוכפים בפני קיסר, ותמיד היה מקנתרו בדברים. פעם אחת חזר טורנסרופוס לביתו סר וזעף, ותשאל אותו אשתו מפני מה פניו זועפים, ויען טורנסרופוס, כי סיבת שברונו היא מפני ר"ע שמקנטרו בדברים בכל יום. אמרה לו אשתו אלוקיהם של אלו שונא זמה הוא, ובקשה ממנו רשות להכשילו בדבר עבירה, ויתן לה רשות ונתקשטה והלכה לה אצל ר"ע על מנת להכשילו.

ומסופר בחז"ל^{יז}, כי כשראה אותה רבי עקיבא שחק ובכה. בכה על האי שופרא דבלי בארעה ושחק על שראה שעתידה להתגייר ולהינשא לו, כאשר היתה לבסוף שהלכה ונתגיירה ונשאת לר"ח.

טז. ר"ן נדרים נ: ד"ה ומן אשתו.

יז. עבודה זרה, כ.

יח. ומובא בספה"ק שסוד סיבת נישואיהם של ר"ע ואשת טורנסרופוס, היה תיקון שמותיהם של זמרי בן סלוא וכזבי בת צור שהתגלגלו בזיווג זה, ואכהמ"ל.

דברות קודש - ראש חודש תמוז

ט

התיקון בא רבי עקיבא שגם שורש נשמתו בא מקיץ ותיקנו.

ביאור סיבת בריאת האדם

ואיתא בגמרא^א נמנו וגמרו נח לו לאדם שלא נברא משנברא. ויש להבין הענין, כי אם כנים הדברים, אז למה באמת ברא הקב"ה את האדם.

והענין יוכן על דרך משל לאדם הפותח לו עסק, ומשקיע בתוכו הון תועפות, והיה כי ישאל השואל מדוע הוא משקיע בדבר כל כך הרבה, תשובתו תהיה מזומנת לו, כי רצונו ושאיפתו שהעסק ישגשג ויפרח ועל כן הוא משלם מכיסו הון עתק. אך אם ישאלוהו האם הוא בטוח שאכן יצליח, לא תהיה לו תשובה ברורה לכך, אלא שבגלל ההכרח להביא טרף לביתו, הוא עושה פעולות אלו, אמנם לא מתוך ידיעה שהוא עושה את הפעולה הנכונה, אלא מתוך תקווה שפעולותיו יניבו פרי. וכמאמר החכם 'ההכרח לא יגונה ולא ישובח'.

והנמשל יוכן, כי בהיות והקב"ה ברא עולמו מלא וגדוש ביהלומים יקרים אותם צריכים ללקט וללטש,

השני, כך יש ניצחון באופן הפוך, שהאדם מנצח את רצונותיו, ונותן גווי למכים מבלי להשיב, ואף שיש בידו היכולת להתנגד. ודבר זה הוא דרגה גבוהה מאוד, לתת לדברים להתנהל כפי רצון ה' בלי להתחכם בביטול גמור.

ואצל רבי עקיבא זה לא היה בכלל בגדר ניסיון, ומבחירתו החופשית נתן לאותו רשע לנצחו, מכיוון שהבין שזהו רצון הבורא. וזה הענין של יצאה נשמתו באחד, דהיינו שהשיג מדרגה כה גבוהה באחדות ה' והנהגתו בעולם, עד שלא חרה לו דבר הריגתו במסרקות של ברזל, ואשר יריבו המושבע מנצח אותו ומתוך קבלת הנהגת הבורא באהבה ובשמחה מסר את נפשו על קדושת שמו יתברך.

וגם אצל קרח היה אותו ענין, כי בשורש הדין ודברים שהיה בינו לבין משה היה עניין גבוה כנ"ל, כי במשה היתה מגולגלת נשמת הבל, ובקרח נשמת קין כפי שגילה לנו האר"י ז"ל^ט, ולולא גאוותו של קרח על התמנות אליצפן לנשיא, ובאם היה משלים ומקבל את הנהגת הבורא ללא הרהור, אז היה מעלה את נשמת קין לתיקון הגמור. ומשלא השלים את

יט. שער הגלגולים, הקדמה לג, ושער הפסוקים, בראשית.

כ. פעמים רבות לאורך שער הגלגולים.

כא. עירובין י"ג.

הניסיונות של קרה ורבי עקיבא

ובשמדובר בקרח, הרי שהפקיד הקב"ה בידו כוחות נפלאים ועצומים, וכפי שגילו האר"י ז"לכ"ב, ששמו נרמז בסופי תיבות צדיק כתמר יפרח שלעתיד לבוא הוא יפרח ויהיה כהן גדול. וכמו שמצינו שצדיקי הדורות העידו על עצמם, כי אם היו הם בשעת מחלוקתו של קרח לא היו יודעים להחליט האמת עם מי, לגודל מעלת קדושתו של קרח, וכפי שזוכר לעיל, כי בלבשו טלית שכולה תכלת ייחד בזה עניינים גבוהים.

ואילו היה משיג קרח את מדרגת הענווה וקבלת רצון הבורא באהבה, היה ביכולתו להתעלות עד אין קץ, ואילו היה מכניע עצמו וסובל את הנהגותיו של משה רבינו, היה מגיע לתכלית שלימותו. אך גאוותו וקנאתו היו לו לפיקה ולמכשול, ולא זכה לעמוד בגבורת נפש בניסיון זה, ולא ביטל רצון עצמו מפי רצון הבורא יתברך.

וניסיון ומבחן זה הציב הקב"ה גם בפני רבי עקיבא בזמן הנשגב אליו ייחל כל ימי חייו, לייחד את קונו ולמסור את נפשו למען קדושת ה', ואז ניסה אותו הקב"ה האם יקבל עליו את גזירתו באהבה בלי שאלות

הלוא המה הניצוצין קדישין המתגלגלים בעולם העשיה, אותם צריכים להעלות ולרומם, ולייחד שמו יתברך על כל באי העולם, ואי לכך ברא הקב"ה את האדם אף אם לאמתו של דבר נוח לו שלא נברא, אולם מפאת ההכרח שיש בכריאת האדם בכדי לפעול תיקונים בזה העולם, ברא הקב"ה את האדם, מתוך תקוה שלא יקלקל ויפסיד חלילה.

אלא היות ובריאת האדם הוא במקום של הסתר והעלם המלא עם מכשולות ונסיונות מכל צד ופינה הוטבע הקב"ה בהאדם כוחות גדולים ונפלאים, שאם מוציא אותם לידי גילוי יכול בניקל לזכות לאוצר היקר מכל, לגלות יחודו ומלכותו ית' וליהנות מזיו שכינתו ית' לאשתאבא בגופא דמלכא שאין הנאה למעלה מזה כלום. אבל בכל זאת מוטל על האדם לזיזר דככל שמוציא כוחותיו מן ההעלם אל הגילו ונתעלה במדרגותיו והשגותיו, לא יתגאה בזה ולא יבוא לידי פח יקוש אשר על ידה יש לאבד את הכל ע"י קנאה המדומה וכו', רק לקבל מקומו ומעמדו בעולם כפי אשר סיבבה הבורא ב"ה, ולהתבטל כליל לרצונו ית"ש.

יא דברות קודש - ראש חודש תמוז

איש לפי בחינותיו ולפי מהלכיו, אולם כולם לדבר אחד צריכם לכוון, להתאחד בשורשם לעשות רצון קונם באחדות אמיתית.

ואכן בזכות מסירות נפשו של רבי עקיבא אנו חיים ומתחזקים עד עצם היום הזה, וכפי שרמזו המקובלים^{כג} את שמו בסופי תיבות אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה, כי בכח מסירות נפשו, הנחיל לדורות הבאים אחריו את כח השמחה וכח המחשבה הנרמזת בתיבת בשמחה, כח לעבוד את ה' במדרגת צדיק, ולהתעלות בכל המצבים ולייחד את ה' במחשבתו בכל עת ובכל מצב שהוא, ואכן מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, שבכל המצבים ובכל מה שעובר עליהם, הם מקבלים דין שמים באהבה ובשמחה ביחודא שלים.

ויעזור ה', שנוכל להעלות את ענין ה"ח ששני מלכים יוכלו להשתמש בכתר אחד, וביום ההוא יהיה ה' אחד יחיד ומיוחד, ויטו כולם שכם אחד לעבדו יתברך הכל לתכלית אחד בלי שום חשבונות של קנאה ותחרות, ויה"ר שחודש תמוז יתהפך לנו במהרה לימי ששון ולשמחה ליהודים, וכדאיתא שכ"א ימי בין המצרים המתחילים בחודש זה עתידים להתהפך לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים

וקושיות, ויתן את גוו למכים וחיינו למורטים כי כך גזרה חכמתו יתברך, או שמא יעדיף להתגבר על יריבו בכח הזכרת השם 'תכ"ה' כנזכר לעיל. ורבי עקיבא בגודל זיכוך אמונתו התמימה, נתעצם בייחוד שמו יתברך באמירת ה' אחד, והשלים בשמחה עם המצב בלי שאלות ובלי קושיות, וכל מגמתו היתה אך ורק לעשות רצון הבורא בשלמות, וזה הענין של יצאה נשמתו ב'אחד', אשר מתוך מסירות גוף ונפש, ובעת שסורקין את בשרו במסרקות של ברזל היה שש ושמח בקבלת דין הבורא בלי להרהר אחר מידותיו.

ענין ראש חודש ביטול מוחלט להנהגת הבורא

וזה הענין של ראש חודש, ששני מלכים יכולים להשתמש בכתר אחד, על ידי ביטול אהבה העצמית להקדוש ברוך הוא בתכלית השלימות והביטול.

ודבר זה הוא תנאי גדול לבנין הבית המקווה, כי במקום זה כל עם ישראל יתאספו באיחוד גמור, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם. והקומה השלמה של כללות ישראל נבנית אך ורק על ידי כח האחדות והוותרנות וההכנעה איש אל רעהו, ואף שלא הרי אחד כהרי השני, איש

כג. עיין בספר אור זרוע, ועוד.

דברות קודש - ראש חודש תמוז

טובים, וכן יהי רצון, שישמע בבתי כל
ישראל אך ששון ושמחה, ונזכה לייחד
את שמו יתברך תמיד מתוך שפעת
רחמים וחסדים עד ביאגו"צ בב"א.